

VIẾT BÀI LÀM VĂN SỐ 5 : NGHỊ LUẬN VĂN HỌC

A – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

- Biết vận dụng các thao tác lập luận đã học (phân tích, so sánh) để làm một bài nghị luận văn học.
- Biết trình bày và diễn đạt nội dung bài viết một cách sáng sủa, đúng quy cách.
- Tạo hứng thú đọc văn cũng như niềm vui viết văn.

B – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

I – NỘI DUNG

1. Đặc điểm bài học

Bài làm văn số 5 tập trung vào nghị luận văn học. GV cần lưu ý HS ôn lại những tri thức về nghị luận, về các thao tác lập luận,... để HS biết cách lập luận chặt chẽ, nêu luận điểm rõ ràng, đưa dẫn chứng có sức thuyết phục, hấp dẫn ; tránh những lối viết thiếu cơ sở lí luận, vô đoán, cực đoan.

2. Trọng tâm bài học

Rèn luyện cách lập luận, nêu luận điểm, đưa dẫn chứng.

II – PHƯƠNG PHÁP VÀ TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phương pháp dạy học

- GV ra đề phải phù hợp với trình độ HS và đúng vào các văn bản HS đã học. GV có thể chọn một đề trong SGK hoặc ra một đề khác thích hợp với HS của mình hơn – cách thứ hai rất đáng khuyến khích.
- GV hướng dẫn HS tìm hiểu đề, không nên tỉ mỉ quá, để HS phải tự mình tìm hiểu, suy nghĩ.

2. Tiến trình tổ chức dạy học

- GV nhắc HS cố gắng ứng dụng các tri thức về làm văn đã học khi làm bài.
- Hạn định độ dài của bài viết, giờ nộp bài. (Những điều này cần phải nhắc lại mỗi lần ra đề để hình thành một nề nếp, một kỉ luật làm bài tốt.)

III – KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

Hướng dẫn HS giải một số đề văn trong SGK.

Đề 1

- Phải tìm hiểu lí do vì sao người xưa cho rằng đàn bà không nên kể Thuý Vân, Thuý Kiều trước khi có ý kiến (bác bỏ hay tán thành).

Vì văn chương *Truyện Kiều* không đặc sắc ? Chắc không phải, vì đây là một tác phẩm có giá trị bậc nhất về phong diện văn chương. Vậy là vì nội dung.

Theo các nhà nho phong kiến, Thuý Kiều có những hành động, ứng xử không phù hợp với lẽ giáo (*băng lối vườn khuya* đi tìm gặp người yêu, tự ý thề ước với Kim Trọng,...).

– Phê phán quan niệm sai lầm của người xưa : Thuý Kiều thật đáng thương, đáng quý trọng. Kiều có quyền chủ động đi tìm hạnh phúc. Trong giao tiếp và thề ước, nàng luôn luôn giữ thái độ đoan trang đúng mực. Vì *chữ hiếu*, Kiều phải hi sinh hạnh phúc riêng (*bán mình chuộc cha*). Lâm vào tình thế tuyệt vọng, Kiều đã mấy lần tự tử nhưng không thành,... Tóm lại Kiều là một nhân vật đáng thương, đáng quý trọng.

– Khẳng định giá trị của *Truyện Kiều* và thái độ đúng đắn đối với *Truyện Kiều* :

+ Đọc *Truyện Kiều*, ta thấy sự tàn ác vô nhân của chế độ phong kiến đối với con người, nhất là đối với phụ nữ, kể cả những bậc tài sắc tuyệt vời.

+ *Truyện Kiều* còn có giá trị nghệ thuật văn chương cao.

+ Cần yêu mến và rút ra những bài học bổ ích khi thưởng thức tác phẩm bất hủ *Truyện Kiều*.

Đề 2

– Phân tích quá trình tha hoá của Chí Phèo từ một cõi nông hiền lành, chất phác thành người tha hoá cả tâm hồn lẫn ngoại hình. Tuy vậy, Chí Phèo chưa mất hết nhân tính.

- Tìm và phân tích nguyên nhân dẫn đến sự tha hoá của nhân vật Chí Phèo.
- Phân tích nghệ thuật xây dựng hình tượng nhân vật Chí Phèo :
  - + Giá trị hiện thực và nhân văn sâu sắc.
  - + Nghệ thuật xây dựng hình tượng nhân vật điển hình.
  - + Vị trí của tác phẩm *Chí Phèo* trong sáng tác của Nam Cao.

Dề 3

- Sự thay đổi thái độ của Huấn Cao đối với viên quản ngục :
- + Lúc đầu khinh bạc, miệt thị trước sự biệt đãi của viên quản ngục.
- + Sau đó cảm *tâm lòng biệt nhơn liên tài* của viên quản ngục mà viết tặng chữ và nói những lời tâm huyết.
  - Phân tích sự hợp lí của quá trình biến đổi thái độ của Huấn Cao đối với viên quản ngục và rút ra ý nghĩa của sự thay đổi thái độ đó.